

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΘΕΣΗ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 3 Φεβρουαρίου 2016, με την εξής σύνθεση : Ανδρονίκη Θεοδοκάτου, Πρόεδρος, Φλωρεντία Καλδή, Σωτηρία Ντούνη και Γεωργία Μαραγκού, Αντιπρόεδροι, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Κωνσταντίνα Ζώη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Γεωργία Τζομάκα, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Ασημίνα Σακελλαρίου, Ευαγγελία Σεραφή και Ειρήνη Κατσικέρη (εισηγήτρια), Σύμβουλοι. Επίσης μετείχαν οι Σύμβουλοι Δέσποινα Τζούμα, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Αργυρώ Μαυρομάτη και Κωνσταντίνος Κρέπης, ως αναπληρωματικά μέλη. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Μιχαήλ Ζυμή.

Για να δικάσει την από 7 Ιανουαρίου 2014 (αριθμ. κατάθ. .../10.1.2014), αίτηση, για αναίρεση : α) της 1513/2008 εν μέρει οριστικής και β) της 4198/2013 οριστικής αποφάσεων του ΙΙΙ Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπεί ο Υπουργός Οικονομικών, που παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη,

κ α τ ά των : α) Ε. Τ., κατοίκου ... (οδός ... - Τ.Κ. ...), β) Α. Τ., κατοίκου ... (οδός ... - Τ.Κ. ...) και γ) Ι. Τ., κατοίκου ... (οδός ... - Τ.Κ. ...), οι οποίες δεν παραστάθηκαν.

Με την αίτηση που κρίνεται ζητείται η αναίρεση των προαναφερόμενων αποφάσεων του ΙΙΙ Τμήματος, για τους λόγους που αναφέρονται σ' αυτήν.

Με την πρώτη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (1513/2008), αναβλήθηκε η έκδοση οριστικής απόφασεως επί της από 14 Αυγούστου 2003 (αριθ. κατάθ. .../12.9.2003) αγωγής του μεταποβιώσαντος ... του ..., δικαιοπαρόχου των αναιρεσίβλητων, προς συμπλήρωση των αποδείξεων. Ακολούθως, με τη δεύτερη αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (4198/2013), έγινε εν μέρει δεκτή η αγωγή του αρχικώς ενάγοντος, ο οποίος απεβίωσε στις .....2009 και την ανοιγείσα δίκη επανέλαβαν, νομίμως, ως κληρονόμοι του, οι ήδη αναιρεσίβλητες και υποχρεώθηκε το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει σε αυτές, κατά το λόγο της κληρονομικής τους μερίδας, νομιμοτόκως, από την επίδοση της αγωγής στις 22.3.2005, το ποσό των 1.988,52 ευρώ, ως αποζημίωση, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ..

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε :

Τον Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, για το αναιρεσίβλητο Ελληνικό Δημόσιο, που ζήτησε την παραδοχή της αιτήσεως. Και

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε, ομοίως, την παραδοχή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με παρόντα τα τακτικά μέλη που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός

από την Αντιπρόεδρο Φλωρεντία Καλδή, που αποχώρησε από την υπηρεσία λόγω ορίου ηλικίας, την Αντιπρόεδρο Γεωργία Μαραγκού και τις Συμβούλους Βασιλική Ανδρεοπούλου και Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ. 1225/1981). Για τη νόμιμη συγκρότηση της Ελάσσοнос Ολομέλειας, στη διάσκεψη μετείχαν επίσης οι Σύμβουλοι Δέσποινα Τζούμα και Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου (αναπληρωματικά μέλη).

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και

Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο,

Αποφάσισε τα εξής :

1. Η ένδικη αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου (άρθρ. 61 παρ. 1 και 117 π.δ. 1225/1981), παραδεκτώς στρέφεται κατά των ως άνω συμπροσβαλλόμενων αποφάσεων (βλ. Ε.Σ. Ολ. 2269/2011, 1384/2013, πρβλ. Ε.Σ. Ολ. 152/2003, 2716/2014, 786/2016) έχει δε ασκηθεί εμπροθέσμως και κατά τα λοιπά νομοτύπως. Επομένως, αφού τηρήθηκε η νόμιμη προδικασία, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να εξετασθεί κατά το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων της, παρά την απουσία των αναιρεσίβλητων, οι οποίες, όπως προκύπτει από τις από 11.1.2016 εκθέσεις επίδοσης των ... .. και ... .., υπαλλήλων των Δήμων ... και ..., αντίστοιχα, κλητεύθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως να παραστούν κατά τη συζήτηση της υποθέσεως που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας (άρθρα 27, 65 παρ. 1 και 3

και 117 του π.δ/τος 1225/1981, βλ. και τις από 19.1.2016 δηλώσεις τους με τις οποίες ζητούν τη συζήτηση της υποθέσεως χωρίς την παρουσία τους).

2. Με την πρώτη προσβαλλόμενη απόφαση (1513/2008) το ΙΙΙ Τμήμα έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι η αγωγή του αρχικώς ενάγοντος, εν ζωή στρατιωτικού συνταξιούχου, με την οποία διώκεται η κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ. αποκατάσταση της ζημίας, που υπέστη, για το χρονικό διάστημα από 1.7.1985 έως 30.6.1989, λόγω του κανονισμού σ' αυτόν σύνταξης με βάση το βασικό μισθό του βαθμού Σμηναγού και όχι Αντισμηναρχου, στον οποίο (βαθμό) είχε προαχθεί αναδρομικώς, μετά την υπηρεσιακή αποκατάστασή του, με το από .....1992 π.δ/μα (ΦΕΚ Γ' .../.....1992), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση προς την .../1991 ακυρωτική απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, είναι νόμω βάσιμη. Ως προς δε το ουσία βάσιμο αυτής το Τμήμα κρίνοντας ότι η απαίτησή του δεν είχε υποπέσει στην πενταετή παραγραφή του άρθρου 90 παρ. 1 του ν. 2362/1995, ανέβαλε την έκδοση οριστικής αποφάσεως, προκειμένου να συμπληρωθούν τα στοιχεία του φακέλου σχετικά με τον ακριβή προσδιορισμό του ύψους της οφειλόμενης σ' αυτόν αποζημιώσεως. Ακολούθως, με την δεύτερη προσβαλλόμενη απόφαση (4198/2013), έγινε εν μέρει δεκτή η προαναφερόμενη αγωγή και υποχρεώθηκε το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει στις ήδη αναιρεσίβλητες, νόμιμες κληρονόμους του αρχικώς ενάγοντος, κατά το λόγο της κληρονομικής τους μερίδας, νομιμοτόκως, από την επίδοση της αγωγής στις 22.3.2005, ως αποζημίωση, το ποσό των 1.988,52 ευρώ, που αντιστοιχεί στις οφειλόμενες διαφορές σύνταξης του δικαιοπαρόχου τους.

3. Με την κρινόμενη αίτηση το αναιρεσεϊόν Ελληνικό Δημόσιο επιδιώκει την εξαφάνιση των συμπροσβαλλόμενων αποφάσεων, προβάλλοντας, ως μοναδικό λόγο αναιρέσεως, ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 90 παρ. 1 και 91 του ν. 2362/1995 περί παραγραφής (βλ. ομοίως και άρθρο 91 παρ. 1 του ν.δ. 321/1969), σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 105 του Εισ.Ν.Α.Κ., έγινε δεκτό ότι η αξίωση του αρχικώς ενάγοντος δεν είχε υποπέσει σε παραγραφή. Κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην αίτηση, μετά την απόρριψη της προγενεστέρως, από 17.7.1995 ασκηθείσας, ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων, όμοιας αγωγής αυτού, με την .../1998 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, για λόγους μη ουσιαστικούς, ήτοι λόγω ελλείψεως δικαιοδοσίας, εξέλιπαν όλες οι δικονομικές και ουσιαστικές συνέπειες της ασκήσεώς της, με συνέπεια την παραγραφή της επίδικης αξιώσεως, που είχε καταστεί δικαστικώς επιδιώξιμη το έτος 1992, στις 31.12.1997.

4. Ο ν. 2362/1995 «Περί δημοσίου λογιστικού, ελέγχου των δαπανών του κράτους και άλλες δαπάνες» (Α' 247) ορίζει, στο άρθρο 90, υπό τον τίτλο «Παραγραφή απαιτήσεων κατά του Δημοσίου», ότι: «1. Οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου παραγράφεται μετά πενταετία, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής. 2. ...», στο άρθρο 91, υπό τον τίτλο «Εναρξη παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου», ότι: «Επιφυλασσομένης κάθε άλλης ειδικής διατάξεως του παρόντος η παραγραφή οποιασδήποτε απαιτήσεως κατά του Δημοσίου αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε και ήταν δυνατή η

δικαστική επιδίωξη αυτής. ...», στο άρθρο 93, υπό τον τίτλο «Διακοπή παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου», ότι: «Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, η παραγραφή των χρηματικών απαιτήσεων κατά του Δημοσίου διακόπτεται μόνο: α) Με την υποβολή της υποθέσεως στο δικαστήριο ή σε διαιτητές, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων, του δικαστηρίου ή των διαιτητών. β) Με την υποβολή στην αρμόδια δημόσια αρχή αιτήσεως για την πληρωμή της απαιτήσεως, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από τη χρονολογία που φέρει η έγγραφη απάντηση του Διατάκτη ή της αρμόδιας για την πληρωμή της απαιτήσεως αρχής. Αν η αρμόδια δημόσια αρχή δεν απαντήσει, η παραγραφή αρχίζει μετά πάροδο έξι μηνών από τη χρονολογία υποβολής της αιτήσεως. Υποβολή δεύτερης αιτήσεως δεν διακόπτει εκ νέου την παραγραφή. γ) ...», στο εδάφ. δ' του άρθρου 94, υπό τον τίτλο «Συνέπειες παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου», ότι: «... Η παραγραφή λαμβάνεται υπόψη αυτεπάγγελτα από τα δικαστήρια.», και τέλος στο άρθρο 107, υπό τον τίτλο «Παραγραφή αξιώσεων που γεννήθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου», ότι: «... Όσον αφορά ... τη διακοπή της παραγραφής οι σχετικές διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται και επί απαιτήσεων που έχουν γεννηθεί πριν από την ισχύ αυτού, εάν τα επαγόμενα την ... διακοπή γεγονότα έχουν συντελεστεί μετά την ισχύ αυτού.». Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, που προβλέπουν ανάλογες προς τις προϊσχύουσες ρυθμίσεις των άρθρων 91, 93, 95 και 96 του ν.δ/τος 321/1969 και ελλείψει άλλης διατάξεως ρυθμίζουσας ειδικώς την παραγραφή της αξιώσεως κατά του Δημοσίου, που ερείδεται στο άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., συνάγεται, πλην

άλλων, ότι η σχετική αξίωση υπόκειται στην πενταετή παραγραφή του άρθρου 90 παρ.1 του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού, η οποία αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκε η αξίωση και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξή της. Δύναται δε αυτή (παραγραφή) να διακοπεί μόνο με τους ειδικώς προβλεπόμενους στο άρθρο 93 του ίδιου Κώδικα τρόπους (βλ. ομοίως και άρθρο 95 παρ. α, β, γ, δ και ε του ν.δ/τος 321/1969), που ρυθμίζουν αποκλειστικώς το ζήτημα της διακοπής της. Μεταξύ των διακοπτικών της παραγραφής γεγονότων είναι και η υποβολή της υποθέσεως στο δικαστήριο, για την οποία αρκεί, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 93 περ. α' του ν.2362/1995 (βλ. ομοίως και άρθρο 95 παρ. α του ν.δ/τος 321/1969), η κατάθεση σχετικού δικογράφου αγωγής στη γραμματεία του δικαστηρίου, χωρίς να απαιτείται και επίδοση αυτής στο αντίδικο Δημόσιο (πρβλ. ΣτΕ 2703/1998). Δοθέντος δε ότι η παραγραφή δεν δύναται να συμπληρωθεί, εν επιδικία, αυτή άρχεται εκ νέου από την τελευταία διαδικαστική πράξη του δικαστηρίου, το οποίο στη διοικητική δίκη, λόγω του ανακριτικού συστήματος, έχει την πρωτοβουλία για την πρόοδο της δίκης. Περαιτέρω, από τις ίδιες ως άνω διατάξεις συνάγεται ότι διακοπή της παραγραφής επιφέρει άπαξ και η υποβαλλόμενη στην αρμόδια αρχή αίτηση, στην οποία πρέπει να καθορίζονται τα στοιχεία που προσδιορίζουν την απαίτηση και τη διακρίνουν από άλλες αξιώσεις, ώστε να δίδεται η δυνατότητα στα αρμόδια όργανα να διαγνώσουν την ύπαρξη αυτής. Η παραγραφή λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο της ουσίας, χωρίς δηλαδή να απαιτείται να προβληθεί σχετική ένσταση εκ μέρους του Δημοσίου, εφόσον όμως τα πραγματικά περιστατικά, που

στοιχειοθετούν την έναρξή της, την πρόοδο και τη συμπλήρωση του χρόνου αυτής, προκύπτουν από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως (πρβλ. Ε.Σ. Ολ. 2682, 4322/2013, Σχετ. ΣτΕ 849/2003, 2655/2013, 2998/2015).

5. Στην υπό κρίση υπόθεση, το δικάσαν Τμήμα, με τις συμπροσβαλλόμενες αποφάσεις, έκανε εν μέρει δεκτή την αγωγή του δικαιοπαρόχου των αναιρεσίβλητων, δεχόμενο, μεταξύ άλλων, ότι η ένδικη αξίωσή του για αποκατάσταση, κατά το άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., της ζημίας που υπέστη, κατά το χρονικό διάστημα από 1.7.1985 έως 30.6.1989, δεν είχε υποπέσει στην πενταετή παραγραφή του άρθρου 90 παρ. 1 του ν. 2362/1995 (βλ. ομοίως και άρθρο 91 παρ. 1 του ν.δ. 321/1969). Ειδικότερα, έκρινε, με βάση τα προσκομισθέντα ενώπιόν του στοιχεία, ότι, η εν λόγω απαίτηση κατέστη δικαστικώς επιδιώξιμη το έτος 1992, με την έκδοση του από .....1992 π.δ/ματος (ΦΕΚ Γ' .../.....1992) και έκτοτε, η πενταετής παραγραφή της αξιώσεώς του, που άρχισε από το τέλος του οικονομικού έτους 1992, διεκόπη διαδοχικά : α) με την κατάθεση από αυτόν στις 17.7.1995 αγωγής ομοίου περιεχομένου με την κριθείσα στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, β) με την από 31.12.1998 αίτησή του (αρ. πρωτ. ...) προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Γ.Λ.Κ.), η οποία υποβλήθηκε μετά την απόρριψη, με την .../1998 απόφαση του Τριμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, της ανωτέρω αγωγής ως απαράδεκτης, λόγω ελλείψεως δικαιοδοσίας. Με την αίτηση αυτή ο ανωτέρω ζήτησε την καταβολή αυξημένης σύνταξης για το χρονικό διάστημα από 1.7.1985 μέχρι 30.6.1989, υπολογιζόμενης με βάση το βασικό μισθό του Αντισμηνάρχου, γ) με την από 3.10.2002 νέα αίτησή του προς το Γ.Λ.Κ. για καταβολή της ως άνω αυξημένης

σύνταξης και δ) με την κατάθεση στις 12.9.2003 της εκδικασθείσας από το Τμήμα αγωγής (α΄ προσβαλλόμενη απόφαση). Στη συνέχεια, υποχρέωσε το Ελληνικό Δημόσιο να καταβάλει στις αναιρεσίβλητες, νομιμοτόκως, από την επίδοση στις 22.3.2005 της αγωγής στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (αριθμ. πρωτ. Ν.Σ.Κ. .../22.3.2005), το ποσό των 1.988,52 ευρώ, ως αποζημίωση, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ. (β΄ προσβαλλόμενη απόφαση).

6. Με τα ως άνω δεδομένα, ο λόγος αιρέσεως του αιτούντος, σύμφωνα με τον οποίο η ένδικη αξίωση του δικαιοπαρόχου των αναιρεσίβλητων, παρεγράφη στις 31.12.1997, καθόσον η από 17.7.1995 ασκηθείσα ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων, πρώτη αγωγή αυτού, απορρίφθηκε για λόγους μη ουσιαστικούς, ήτοι λόγω ελλείψεως δικαιοδοσίας, με αποτέλεσμα να εκλείψουν όλες οι δικονομικές και ουσιαστικές συνέπειες της ασκήσεώς της, είναι αβάσιμος. Τούτο δε διότι, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, μετά την άσκηση από αυτόν της πρώτης, από 17.7.1995, αγωγής, ο χρόνος παραγραφής της αξιώσεώς του δεν μπορούσε να συμπληρωθεί εν επιδικία, ήτοι πριν την τελευταία διαδικαστική πράξη του ως άνω Δικαστηρίου (άρθρ. 95 παρ. α΄ του ν.δ. 321/1969, σε συνδ. με άρθρ. 107 ν. 2362/1995). Και τούτου συνεκτιμωμένου ότι κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, αφενός η άσκηση του εν λόγω ένδικου βοηθήματος (αγωγής) ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου τελούσε υπό αμφισβήτηση, οι δε σχετικές υποθέσεις υπήχθησαν στη δικαιοδοσία του με την 4/2001 απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (ενδεικτικά Ε.Σ. Ολομ. 96/2002, ΙΙ Τμ. 1054/2002, 776/2002), αφετέρου ότι τα Διοικητικά Δικαστήρια, ελλείπει ειδικής διάταξης, δεν είχαν τη δυνατότητα παραπομπής των σχετικών

υποθέσεων ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, η οποία παρασχέθηκε το πρώτον από 18.7.1999 με τη σχετική διάταξη της παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, οπότε τέθηκε σε ισχύ δύο μήνες μετά τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του κυρωτικού του ως άνω Κώδικα νόμου (άρθρο δεύτερο του ν. 2717/1999, Α' 97, βλ. ΣτΕ 1846/2003). Δοθέντος δε, ότι μετά την άσκηση της ως άνω αγωγής εκδόθηκε η .../1998 απορριπτική απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και ακολούθως υποβλήθηκε από το δικαιούχο των αναιρεσιβλήτων, η από 31.12.1998 πρώτη αίτησή του προς το Γ.Λ.Κ., η εν λόγω πενταετής παραγραφή δεν είχε συμπληρωθεί κατά το χρόνο καταθέσεως (12.9.2003) στο ΙΙΙ Τμήμα του παρόντος Δικαστηρίου, της από 14.8.2003, όμοιας κατά την ιστορική και νομική της αιτία, αγωγής αυτού, επί της οποίας εκδόθηκε η ήδη αναιρεσιβαλλόμενη. Εξάλλου, το Τμήμα ερευνώντας αυτεπαγγέλτως το ζήτημα της παραγραφής και με βάση τα πραγματικά περιστατικά, που ανελέγκτως δέχθηκε ότι αποδείχτηκαν, ορθώς ερμηνεύοντας, τις προαναφερόμενες, περί παραγραφής, διατάξεις του άρθρου 93 περ. α' του ν. 2362/1995, έκρινε ότι για τη διακοπή της παραγραφής της αξιώσεως του δικαιούχου των αναιρεσιβλήτων αρκούσε η κατάθεση, στις 12.9.2003, της από 14.8.2003 αγωγής του στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο δε χρόνος κατά τον οποίο επιδόθηκε αντίγραφο αυτής στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ήταν κρίσιμος μόνο για την επέλευση της έτερης ουσιαστικής συνέπειας της ασκήσεώς της, της ενάρξεως της τοκογονίας.

Οι Σύμβουλοι, Ασημίνα Σαντοριναίου, Κωνσταντίνα Ζώη και Αγγελική Πανουτσακοπούλου διατύπωσαν την ακόλουθη ειδικότερη γνώμη: Ενόψει

αφενός της υποχρέωσης των δικαστηρίων της ουσίας για αυτεπάγγελτη λήψη υπόψη της παραγραφής απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, ως ουσιαστικού προνομίου αυτού, μετά από την εξέταση των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών που προκύπτουν από τα στοιχεία του φακέλου (πρβλ. και ΣτΕ 2152/2010, 2350/2012, 1077, 4140/2014) και αφετέρου της υποχρέωσης, προκειμένου να είναι παραδεκτή η αίτηση αναίρεσης, σαφούς προσδιορισμού των πλημμελειών της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, που συνιστούν τις νόμιμες προϋποθέσεις για τη συνδρομή ενός τουλάχιστον από τους περιοριστικώς απαριθμούμενους στο άρθρο 115 του π.δ. 1225/1981 αναιρετικούς λόγους (βλ. απόφ. Ολ. Ε.Σ. 3385/2014), δεν είναι δυνατή σε αναιρετικό επίπεδο η αυτεπάγγελτη εξέταση ζητημάτων παραγραφής που δεν προβάλλονται αναιρετικώς και ως προς τα οποία δεν πλήττεται η εκφερθείσα κρίση του δικαστηρίου της ουσίας. Ως εκ τούτου, μετά την κρίση ως αβασίμου του μοναδικού προβαλλόμενου ισχυρισμού του Δημοσίου περί παραγραφής της ένδικης αξίωσης στις 31.12.1997, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση, χωρίς περαιτέρω η Ολομέλεια να δύναται να υπεισέλθει στην εξέταση άλλων ζητημάτων παραγραφής που δεν προβάλλονται από το αναιρεσεϊόν Δημόσιο και ως προς τα οποία δεν πλήττονται οι σχετικές παραδοχές της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

7. Κατά τη γνώμη της Προέδρου Ανδρονίκης Θεοτοκάτου, με την οποία συντάχθηκε και η Αντιπρόεδρος Σωτηρία Ντούνη καθώς και οι Σύμβουλοι, Γεωργία Τζομάκα και Ειρήνη Κατσικέρη, το Τμήμα εσφαλμένως ερμήνευσε και εφάρμοσε τις προδιαληφθείσες, περί παραγραφής, διατάξεις, κρίνοντας ότι για

την εκ νέου διακοπή της παραγραφής αρκούσε, εν προκειμένω, η κατάθεση στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στις 12.9.2003, της από 14.8.2003 δεύτερης αγωγής του δικαιοπαρόχου των αναιρεσίβλητων. Και τούτο διότι, με τον όρο «υποβολή», στο άρθρο 93 περ. α' του ν.2362/1995, σηματοδοτείται η εναρκτήρια πράξη, με την οποία άγεται, μεταξύ άλλων, σε δίκη μια διαφορά, νοείται δε η κατάθεση αιτήσεως δικαστικής προστασίας με σκοπό την ικανοποίηση του προσβληθέντος δικαιώματος. Οι ειδικότερες, όμως, προϋποθέσεις του παραδεκτού του ενδίκου βοηθήματος που επιλέγεται, οι δικονομικές και ουσιαστικές συνέπειες, που τυχόν παράγονται από την άσκησή του, ρυθμίζονται και οριοθετούνται με βάση το δικονομικό σύστημα που διέπει την άσκησή του, κατά τον κρίσιμο χρόνο της καταθέσεως αυτού. Στην υπό κρίση υπόθεση, κατά το χρόνο καταθέσεως της αγωγής του δικαιοπαρόχου των αναιρεσίβλητων στο Ελεγκτικό Συνέδριο, στις 12.9.2003, κατ' άρθρο 123 του π.δ. 1225/1981(ΦΕΚ Α' 304), όπως τούτο ίσχυε πριν την αντικατάστασή του, από 4.7.2006, με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006 (ΦΕΚ Α' 135), εφαρμοστέες αναλόγως στις ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου δίκες, αναφορικά με τα θέματα που δεν ρυθμίζονται από τη δικονομία του, όπως το ένδικο βοήθημα της αγωγής, ήταν οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, οι οποίες προβλέπουν, στο άρθρο 221 παρ. 1, ότι, ο χρόνος επελεύσεως των ουσιαστικών αποτελεσμάτων από την άσκηση της αγωγής, μεταξύ δε αυτών και της διακοπής της παραγραφής, αφετηριάζεται στην επίδοσή της στον αντίδικο, οπότε ολοκληρώνεται η σύνθετη διαδικαστική πράξη, που αναλύεται αφενός στην κατάθεση του δικογράφου της αγωγής και αφετέρου στην επίδοση αντιγράφου αυτού στον εναγόμενο (άρθρ. 215 Κ.Πολ.Δ.,

πρβλ. Α.Π. 1081/2014,1521/2013 κ.ά.). Στην κρινόμενη υπόθεση, η επίδοση της κατατεθείσας στις 12.9.2003 στο Ελεγκτικό Συνέδριο αγωγής, έγινε στο Ελληνικό Δημόσιο στις 22.3.2005 (αριθμ. πρωτ. Ν.Σ.Κ. .../22.3.2005), ήτοι σε χρόνο κατά τον οποίο είχε ήδη συμπληρωθεί η διακοπείσα με την από 31.12.1998 πρώτη αίτηση του αρχικώς ενάγοντος προς το Γ.Λ.Κ. πενταετής παραγραφή της αξιώσεώς του (άρθρ. 93 παρ. β' και 107 ν. 2362/1995), λαμβανομένου μάλιστα υπόψη του γεγονότος ότι η από 3.10.2002 δεύτερη αίτησή του προς την ίδια αρχή, κατά ρητή νομοθετική επιταγή, δεν μπορούσε να διακόψει εκ νέου την παραγραφή. Ως εκ τούτου, η ασκηθείσα από το δικαιοπάροχο των αναιρεσίβλητων από 14.8.2003 αγωγή ήταν απορριπτέα ως αβάσιμη. Η γνώμη, όμως, αυτή δεν ίσχυσε.

Οι Σύμβουλοι Κωνσταντίνος Εφεντάκης και Ευαγγελία Σεραφή διατύπωσαν την ακόλουθη ειδικότερη, ως προς τη μειοψηφήσασα, γνώμη: Η αγωγή που απορρίφθηκε για μη ουσιαστικούς λόγους θεωρείται ως μη ασκηθείσα, με αποτέλεσμα την εξάλειψη των ουσιαστικών συνεπειών της άσκησής της και την επάνοδο των διαδικών στην προ αυτής κατάσταση (βλ. 2525/2014 Ολομ. Ελ. Συν.). Ως εκ τούτου, σε περίπτωση απόρριψης της αγωγής ως απαράδεκτης, η παραγραφή θεωρείται μη διακοπείσα, τον κανόνα δε αυτό ρητώς ο νομοθέτης αποτυπώνει στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 263 Α.Κ., ορίζοντας, για λόγους επιεικείας, στο δεύτερο εδάφιο του ίδιου άρθρου ότι «αν ο δικαιούχος εγείρει και πάλι την αγωγή μέσα σε έξι μήνες, η παραγραφή θεωρείται ότι έχει διακοπεί με την προηγούμενη αγωγή», ενώ ομοίου περιεχομένου ρύθμιση περιλαμβάνεται και στο άρθρο 8 παρ. 1 του ν. 3659/2008

(Α' 77), με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 76 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και επιτράπηκε η άσκηση στη διοικητική δίκη δεύτερης αγωγής με το αυτό αντικείμενο από τον ίδιο ενάγοντα, όταν η πρώτη έχει τελεσιδίκως απορριφθεί για τυπικούς λόγους, εκεί οριζομένου ότι, εάν η δεύτερη αγωγή ασκηθεί εντός προθεσμίας εξήντα ημερών από την κοινοποίηση της τελεσιδικής απορριπτικής απόφασης, «τα αποτελέσματα της άσκησής της ανατρέχουν στο χρόνο άσκησης της πρώτης». Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω και δοθέντος αφενός ότι, σύμφωνα με τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις, η επίμαχη αξίωση του δικαιούχου των αναιρεσιβλήτων κατέστη δικαστικώς επιδιώξιμη το έτος 1992, αφετέρου ότι η σχετική από 17.7.1995 αγωγή αυτού ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, βασίμως από το αναιρεσεϊόν Ελληνικό Δημόσιο προβάλλεται ότι η εν λόγω αξίωση υπέκυψε σε παραγραφή στις 31.12.1997, ήτοι πριν από την υποβολή της .../31.12.1998 αίτησης προς το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και την κατάθεση στο Ελεγκτικό Συνέδριο στις 12.9.2003 της νέας, με το ίδιο αντικείμενο, αγωγής του δικαιούχου των αναιρεσιβλήτων.

8. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, η ένδικη αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί, ως αβάσιμη, στο σύνολό της.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αίτηση.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 2 Νοεμβρίου 2016.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΤΣΙΚΕΡΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 7 Ιουνίου 2017.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ